

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

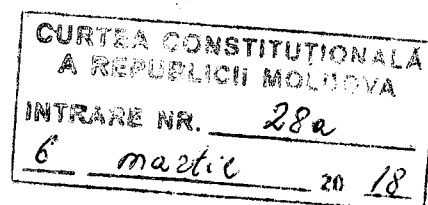
06 martie 2018

MG nr. 7

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. A. Lăpușneanu nr. 28, MD-2004

SESIZARE

prezentată în conformitate cu articolul 25 lit. g) din Legea nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională și articolele 38 alin.(I) lit. g) și 39 din Codul Jurisdicției Constituționale nr. 502-XIII din 16 iunie 1995

I. AUTORII SESIZĂRII

Deputați în Parlament:

Ceșirimpu Mihai
Zotea-Dumnea Alina

Bejan Voclerian
Vlas Stefan

Carp Lilian
Zotau Roman
Apostol Ion
Casian Ion

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Conform dispozițiilor art. 25 lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. art. 38 alin. (1) lit. g), 39 din Codul jurisdicției constituționale, prin prezenta sesizare și ținând cont de dispozițiile art. 135 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, autorii sesizării solicită respectuos controlul constituționalității unor prevederi din Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 231/2017 și anume a art. II potrivit căruia art. 4 alin. (1) din Legea privind achizițiile publice nr. 131/2015 a fost completat cu lit. h1) cu următorul text:

„h1) contractelor încheiate de către Agenția Servicii Publice care au ca obiect procurarea (contractarea) bunurilor, serviciilor sau a lucrărilor în vederea creării centrelor multifuncționale (ghișeele unice de prestare a serviciilor publice). Regulamentul privind modalitatea de încheiere a contractelor respective se aprobă de fondatorul Agenției;”.

III. EXPUNEREA ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL SESIZĂRII

Întru examinarea completă, multiaspectuală a circumstanțelor de fapt și de drept, considerăm oportun a expune succint și în ordine cronologică argumentele pertinente și utile speței, ce vor proba cu certitudine neconstituționalitatea dispozițiilor legale contestate.

La 22.12.2016 în cancelaria Secretariatului Parlamentului Republicii Moldova a fost înregistrat proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, înaintat cu titlu de inițiativă de Guvernul Republicii Moldova, fiindu-i atribuit nr. 505 și fiind anexat (inclusiv) Raportul de expertiză asupra nivelului coruptibilității nr. 06/2-4701 din 31.10.2016, întocmit de Centrul Național Anticorupție, precum și Avizul Ministerului Justiției nr. 13726 din 14.11.2016.

Proiectul în general, în varianta inițială conținea propuneri de modificare și completare a unor acte legislative, care rezultă din obiectivele stabilite în Strategia de Transport și Logistică pe anii 2013-2022, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 827 din 28.10.2013, Acordului de Asociere dintre Republica Moldova, Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele sale membre, aprobat prin Legea nr. 112 din 02.07.2014, altor programe și strategii naționale.

În varianta sa inițială, proiectul de Lege prezentat și aprobat de Guvern la inițiativa Ministerului Transporturilor și Infrastructurii se propunea modificarea și completarea Legii drumurilor nr. 509/1995, Legii privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător nr. 160/2011, Legii privind autorizarea executării lucrărilor de construcție nr. 163/2010, Titlului IX din Codul fiscal, Codului contravențional, pentru a exclude neconcordanța între actele legislative și soluționarea problemelor care au fost evidențiate în procesul de implementare a legilor specificate.

Obiectul de reglementare îl constituia delimitarea, mai clară, a competențelor autorităților publice locale de nivelul I și de nivelul II, modificarea clasificării drumurilor locale prin implementarea căreia ar fi posibilă planificarea mai eficientă a lucrărilor de întreținere și reparație. De asemenea se propunea posibilitatea delegării, de către administratorul drumului, a responsabilităților pentru starea tehnică a drumului și siguranța la trafic, unei terțe părți, ceea ce este necesar pentru implementarea reformei sistemului de întreținere a drumurilor, care prevedea încheierea, cu terții, a unor contracte multianuale de întreținere, bazate pe performanță, etc.

Ulterior proiectul a fost avizat de Comisiile permanente a Parlamentului, Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului, fiind înaintate și anumite amendamente din partea unor deputați, precum și propuse anumite modificări sau completări, dar care nu au tangență cu obiectul sesizării, fiind examinat în fond, în primă lectură la 10.03.2017.

Înainte de a fi examinat în lectură a doua, la 02.11.2017 de către doi deputați în Parlamentul Republicii Moldova este înaintate amendamentul SS cu nr. 2/11 la proiectul 505 din 22.12.2016, prin care este propus completarea Legii cu dispozițiile contestate.

Precum rezultă din Raportul Comisiei economie, buget și finanțe asupra proiectului de lege pentru examinarea acestuia în lectură a II-a din 10.11.2017, amendamentul respectiv a fost susținut, iar proiectul de Lege a fost adoptat în a II-a lectură, de asemenea la 10.11.2017, fără a ține cont de Raportul suplimentar și elocvent al Centrului Național Anticorupție nr. ERO17/4521 din 31.10.2017.

Făcând abstracție de dispozițiile art. 65 alin. (2) din Regulamentul Parlamentului aprobat prin Legea nr. 797/1996, potrivit căruia **amendamentul urmă a fi prezentat în termen de 10 zile de la data aprobării proiectului în primă lectură**, specificăm că acesta **nu are absolut nici o tangență cu obiectul de reglementare a proiectului de Lege nr. 505**, fiind o *modalitate cinică de promovare și lobare a unor interese meschine, neavând importanță argumentele autorilor proiectului expuse în Nota informativă*.

Oricât de convingătoare nu ar părea la prima vedere argumentele autorilor prin care au exclus din procedura achizițiilor publice *“contractele încheiate de către Agenția Servicii Publice care au ca obiect procurarea (contractarea) bunurilor, serviciilor sau a lucrărilor în vederea creării centrelor multifuncționale (ghișeele unice de prestare a serviciilor publice)”*, **dispozițiile contestate sunt neconstituționale, afectând grav principiul transparenței**

cheltuielilor publice, concurenței loiale și încălcând acordurile internaționale ratificate de Republică Moldova.

Subiectul dat a fost mediatizat în presa din Republica Moldova. Totodată, pe site-ul Parlamentului nu este accesibil cel de-al doilea raport al Centrului Național Anticorupție (CNA), care, evident este unul negativ, fiind posibil de accesat numai pe site-ul Centrului.

În acest sens subscriem argumentelor expuse în Raportul suplimentar al CNA nr. ERO17/4521 din 31.10.2017 (care vizează nemijlocit amendamentul vizat) și anume faptul că prevederile proiectului contravin normelor și principiilor achizițiilor publice naționale și comunitare. **Există suspiciuni că proiectul vine să legalizeze un mecanism camuflat de eludare a achiziționării de bunuri și servicii, lucrări, sub pretextul „creării subdiviziunilor I.P. „Agenția Servicii Publice” (centre multifuncționale) bazate pe principiul ghișeului unic de prestare a serviciilor publice” exceptând procedura de achiziție publică, ceea ce va periclita utilizarea eficientă a banilor publici, publicitatea și transparența procedurii de achiziție, precum și tratamentul egal, imparțial și nediscriminatoriu între agenții economici.**

Până la moment Guvernul nu a prezentat public un anumit buget pentru crearea acestor „centre multifuncționale” ca fiind subdiviziuni ale I.P. „Agenția Servicii Publice”, dar, precum rezultă din informațiile difuzate de mijloacele de informare în masă, costul proiectului se cifrează la zeci de milioane de lei, fiind preconizat deschiderea a 35 de „centre multifuncționale”.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 112 din 31.01.2018, s-au transmis de la balanța mai multor autorități publice, cu titlu gratuit, la balanța Agenției Servicii Publice, mai multe bunuri imobile sub pretextul „modernizării serviciilor publice”, respectiv crearea acestor centre multifuncționale.

În fond, crearea „centrelor multifuncționale” presupune achiziționarea unor ordine de lucrări de construcție/reconstrucție, achiziții de mobilier, servicii IT, etc.

Prin Legea nr. 125/2016, Republica Moldova a aderat la Acordul privind achizițiile publice, întocmit la Marrakech la 15 aprilie 1994 și la Acordul privind achizițiile publice modificat prin Protocolul de modificare a acestuia, întocmit la Geneva la 30 martie 2012, iar aderarea sa efectuat în condițiile Deciziei Comitetului privind achizițiile publice al Organizației Mondiale a Comerțului nr. GPA/131 din 16 septembrie 2015, inclusiv ale anexelor A și B la decizia menționată și ale Deciziei adiționale GPA/131/Add. L din 17 februarie 2016.

Conform art. 4 din Legea în referință, Guvernul urmează să întreprindă măsurile necesare pentru realizarea prevederilor acordurilor menționate.

În drept, acordul dat, în special Acordul privind achizițiile publice modificat prin Protocolul de modificare a acestuia, întocmit la Geneva la 30 martie 2012 în art. III, pct. 1 reglementează expres **„Securitatea și excepții generale”** și stabilește expres că nimic din prezentul acord nu se interpretează drept împiedicare a unei părți să ia măsuri sau pentru a nu dezvălui informații pe care le consideră necesare pentru protecția intereselor esențiale ale siguranței sale, referitoare la procurarea de arme, muniții sau materiale de război, sau la achizițiile indispensabile pentru securitatea națională sau pentru apărarea națională. Pct. 2 al articolului menționat stabilește o listă exhaustivă a tipurilor de achiziții **“... sub rezerva cerinței ca astfel de măsuri să nu fie aplicate într-un mod care ar constitui un mijloc de discriminare arbitrară sau nejustificată între părți în cazul în care prevalează aceleași condiții sau o restricție disimulată în**

comerțul internațional, nimic din prezentul acord nu se va interpreta ca împiedicând o parte să instituie sau să aplice măsuri (și anume):

- (a) necesare pentru protejarea moralității publice, ordinii sau siguranței;
- (b) necesare pentru protejarea vieții sau sănătății oamenilor, animalelor sau plantelor;
- (c) necesare pentru protejarea proprietății intelectuale; sau
- (d) referitoare la bunuri sau servicii furnizate de persoane cu handicap, instituții filantropice sau prin munca deținuților”.

În acest sens, prin Legea contestată cu prezenta sesizare este evident că Parlamentul Republicii Moldova a încălcat prevederile Acordului internațional, ori conform art. 8 alin. (1) din Constituție, **Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.**

De asemenea, prin Legea contestată s-a încălcat direct și art. 9 alin. (3) din Constituție, potrivit căruia „*Piața, liberă inițiativă economică, concurența loială sunt factorii de bază ai economiei*”, precum și art. 126 alin. (1) din Legea Supremă, conform căruia „*Economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă*”.

Principiile de bază ale achizițiilor publice sunt enunțate în art. 6 din Legea privind achizițiile publice nr. 131/2015 și anume:

- “a) utilizarea eficientă a banilor publici și minimizarea riscurilor autorităților contractante;
- b) transparența achizițiilor publice;
- c) asigurarea concurenței și combaterea concurenței neloiale în domeniul achizițiilor publice; [...]”

La caz, precum au constatat experții CNA, **apare discreția periculoasă a persoanelor responsabile de implementarea proiectelor de a stabili reguli convenabile propriilor sale interese, prejudiciind bugetul instituției prin utilizarea netransparentă și/sau neconformă a banilor publici, precum și favorizând anumiți agenți economici prin stimularea concurenței neloiale.**

De asemenea, stabilirea unui drept în loc de o obligație pentru Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” de a nu aplica cerințele Legii nr.131/2015, exceptând procedura de achiziții publice, determină posibilitatea creării unor „pârghii legale” de activitate care va admite derogări și interpretări abuzive a atribuțiilor sale, precum și va face imposibil tragerea la răspundere a factorilor de decizie care, la implementare, vor conștientiza impunitatea lor pentru abuzurile săvârșite în procesul de aplicare și astfel va perpetua săvârșirea actelor de abuz sau depășiri ale atribuțiilor de serviciu, precum și delapidarea fondurilor financiare.

În paralel și ținând cont de cele indicate, având în vedere că prin actul legislativ contestat, precum am indicat, se afectează grav principiile fundamentale privind proprietatea, securitatea economică sau financiară a statului, echilibrul bugetar și principul protecției concurenței, în conformitate cu dispozițiile art. 7¹ din Codul jurisdicției constituționale, solicităm Curții Constituționale suspendarea, până la soluționarea în fond a cauzei, cu emiterea unei decizii sau hotărâri definitive a acțiunii dispozițiilor legii contestate.

IV. EXPUNEREA CERINTELOR AUTORILOR SESIZĂRII

În contextul celor expuse și în temeiul normelor invocate, ținând cont că circumstanțele de fapt și de drept expuse, solicităm respectuos Înaltei Curți de Jurisdicție Constituțională:

1. Primirea spre examinare și declararea admisibilă a prezentei sesizări;
2. Suspendarea, până la soluționarea în fond a cauzei, a acțiunii dispozițiilor art. II al Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 231/2017;
3. Exercițarea controlului constituționalității și declararea neconstituțională a dispozițiilor Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 231/2017 și anume a art. II potrivit căruia art. 4 alin. (1) din Legea privind achizițiile publice nr. 131/2015 a fost completat cu lit. h1) cu următorul conținut: „h¹) contractelor încheiate de către Agenția Servicii Publice care au ca obiect procurarea (contractarea) bunurilor, serviciilor sau a lucrărilor în vederea creării centrelor multifuncționale (ghișeele unice de prestare a serviciilor publice). Regulamentul privind modalitatea de încheiere a contractelor respective se aprobă de fondatorul Agenției;”.

V. LEGISLAȚIA PERTINENTĂ:

Constituția Republicii Moldova

Articolul 1

Statul Republica Moldova

„(1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.

...”

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

„(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.”

Articolul 9

Principiile fundamentale privind proprietatea

„(1) Proprietatea este publică și privată. Ea se constituie din bunuri materiale și intelectuale.

(2) Proprietatea nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului.

(3) Piața, libera inițiativă economică, concurența loială sînt factorii de bază ai economiei.”

Articolul 126

Economia

„(1) Economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă.

(2) Statul trebuie să asigure:

a) reglementarea activității economice și administrarea proprietății publice ce-i aparține în condițiile legii;

b) libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție;

c) protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară;

d) stimularea cercetărilor științifice;

e) exploatarea rațională a pămîntului și a celorlalte resurse naturale, în concordanță cu interesele naționale;

f) refacerea și protecția mediului înconjurător, precum și menținerea echilibrului ecologic;

g) sporirea numărului de locuri de muncă, crearea condițiilor pentru creșterea calității vieții;

h) inviolabilitatea investițiilor persoanelor fizice și juridice, inclusiv străine.”

Legea pentru aderarea Republicii Moldova la Acordul privind achizițiile publice și la Acordul privind achizițiile publice modificat prin Protocolul de modificare a acestuia nr. 125/2016

Art.1. – Republica Moldova aderă la Acordul privind achizițiile publice, întocmit la Marrakech la 15 aprilie 1994.

Art.2. – Republica Moldova aderă la Acordul privind achizițiile publice modificat prin Protocolul de modificare a acestuia, întocmit la Geneva la 30 martie 2012.

Art.3. – Aderarea Republicii Moldova la Acordul privind achizițiile publice, întocmit la Marrakech la 15 aprilie 1994, și la Acordul privind achizițiile publice modificat prin Protocolul de modificare a acestuia, întocmit la Geneva la 30 martie 2012, se va efectua în condițiile Deciziei Comitetului privind achizițiile publice al Organizației Mondiale a Comerțului nr.GPA/131 din 16 septembrie 2015, inclusiv ale anexelor A și B la decizia menționată, și ale Deciziei adiționale GPA/131/Add.1 din 17 februarie 2016.

Art.4. – Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor acordurilor menționate.

Art.5. – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va pregăti și va remite depozitarului instrumentul de aderare.

Legea privind achizițiile publice nr. 131/2015

Art. 6. Principiile de reglementare a relațiilor privind achizițiile publice

Reglementarea relațiilor privind achizițiile publice se efectuează în baza următoarelor principii:

- a) utilizarea eficientă a banilor publici și minimizarea riscurilor autorităților contractante;
- b) transparența achizițiilor publice;
- c) asigurarea concurenței și combaterea concurenței neloiale în domeniul achizițiilor publice;
- d) protecția mediului și promovarea unei dezvoltări durabile prin intermediul achizițiilor publice;
- e) menținerea ordinii publice, bunelor moravuri și siguranței publice, ocrotirea sănătății, protejarea vieții oamenilor, florei și faunei;
- f) liberalizarea și extinderea comerțului internațional;
- g) libera circulație a mărfurilor, libertatea de stabilire și de prestare a serviciilor;
- h) tratament egal, imparțialitate, nediscriminare în privința tuturor ofertanților și operatorilor economici;
- i) proporționalitate;
- j) recunoaștere reciprocă;
- k) asumarea răspunderii în cadrul procedurilor de achiziție publică.

VI. SEMNĂTURA

Deputați în Parlament